

Huidkankerdag schudt Nederland opnieuw wakker

6000 Nederlanders bezochten tijdens de Nationale Huidkankerdag op 19 mei een dermatoloog om verdachte plekje's op de huid te laten controleren. Ruim 1100 bezoekers, bijna 20 procent, hebben vermoedelijk een vorm van huidkanker. In 70 gevallen gaat het vrijwel zeker om een melanoom, de ernstigste vorm van huidkanker. Naast de huidcheck kregen bezoekers informatie over hoe zij het beste hun huid kunnen beschermen én zelf controleren.

Maastrichtse artsen in overleg tijdens huidkankerdag.

Huidkanker is een van de meest voorkomende huidziekten in Nederland en tevens de meest voorkomende vorm van kanker. Huidkanker is een chronische ziekte: eenmaal huidkankerpatiënt, altijd huidkankerpatiënt. De zonbeschadiging heeft namelijk plaatsgevonden in de gehele huid, waardoor de kans op een tweede vorm van huidkanker zeer groot is. De aandoening eist steeds

meer slachtoffers. In 2000 overleden 470 patiënten aan de ziekte, nu zijn dat er jaarlijks ongeveer duizend. Bovendien blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dat Nederland er niet goed voor staat, in vergelijking met andere Europese landen. Nederland staat op de tweede plek als het gaat om sterfte aan melanoom. Alleen in Slovenië sterven meer mensen aan deze ziekte.

Bewustwording

Prof. dr. Tamar Nijsten, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie (NVDV): "Het is een goede zaak dat mensen zich bewust zijn van het belang van regelmatige huidcontrole. Maar voorkomen is nog altijd beter dan genezen. We kunnen niet genoeg blijven hameren op de noodzaak van een goede bescherming van de huid tijdens zonnen, recreëren, sporten of werken."

Die noodzaak wordt bevestigd door het sterk toenemende aantal mensen met huidkanker. In tien jaar tijd is het aantal mensen dat voor het eerst de diagnose huidkanker krijgt, verdrievoudigd van 15.000 naar meer dan 45.000 personen per jaar. Vooral onder 60-plussers steeg het aantal doden door deze ziekte. Gezien hun leeftijd zijn zij langer blootgesteld aan de schadelijke UV-stralen van de zon. Bovendien waren er in hun jeugd geen voorlichtingscampagnes over de gevaren van zonlicht.

Geslaagd

Van de gevonden aantallen huidafwijkingen schrikt dermatoloog dr. Ellen de Haas van het Erasmus MC niet. "Ik merk dat we meer en meer de juiste doelgroepen aanspreken. Zagen we tot op heden vooral veel jonge vrouwen met een hoog 'uiterlijk bewustzijn', dit jaar kwamen vooral mensen die zich bewust zijn van het risico op huidkanker en zich om die reden lieten checken."

Zijn dat mensen die bovengemiddeld bang zijn voor huidkanker?

"Die mensen zitten er altijd bij. Dat is onvermijdelijk. Maar dat is niet onze primaire doelgroep, want die mensen melden zich vanzelf op tijd als ze denken dat er iets mis is."

De Haas noemt de dag "beslist geslaagd. Uiteindelijk willen we ons richten op meer preventie, zodat mensen sneller met een raar plekje naar de dokter gaan en ook weten wat ze er zelf uit voorzorg aan kunnen doen. Dat betekent dat we onze voorlichtingsstrategie licht moeten ombuigen. Preventie is dan vooral een taak van de huisarts, met de dermatoloog achter de hand als dé expert voor alle vormen van huidkanker. Ik vrees dat slechts heel weinig mensen echt beseffen wat een dermatoloog doet en kan."

Collega-dermatoloog dr. Nicole Kelleners-Smeets, verbonden aan het universitair medisch centrum van Maastricht, kijkt ook enthousiast terug op de Huidkankerdag: "Vroeger bereikten we met voorlichtingsprogramma's vaak ouderen. Wij zien nu dat steeds jongere mensen zich melden voor het nakijken van de huid."

Dr. Bibi van Montfrans met dermoscoop (VUmc, Amsterdam).

Wellicht speelt hierbij een rol dat jongeren zich soepeler bewegen op het digitale wegennet van internet.”

Zij ziet bovendien verrassende neveneffecten. “De campagne heeft ook directe invloed op het aantal polibezoeken. Zo zagen we een man die al drie jaar een raar vlekje had. Dat bleek een melanoom. Hij kwam op de poli nadat hij had gehoord of gelezen over de Huidkankerdag.”

“Daarnaast bleek die dag hartstikke goed voor de teambuilding. Zonder te hoeven registreren en te factureren kon iedereen gewoon doen waar hij of zij goed in is. Dermatologen, assistentes en verpleegkundigen waren het er allemaal over eens: ‘Goh, wat is dit leuk om te doen! Kunnen we de gewone organisatie hier wellicht op aanpassen?’ Iedereen heeft genoten!”

Bijvangst

Er was nog een neveneffect. De Stichting Melanoom ontwierp vorig jaar de zogenaamde ‘Huidmonitor’, een slimme app gemaakt om vlekjes en plekjes op je huid eenvoudig te checken (te downloaden via www.huidmonitor.nl). Ontwerper is dermatoloog dr. Marcel Bekkenk, AMC: “Alle aandacht in de media heeft gewerkt. We merkten het aan Huidmonitor, die in dat weekend weer erg veel is gedownload: rond de 2000 maal per dag. Normaal hebben we 200 downloads per week. In totaal staan we nu op bijna 175.000 downloads sinds de introductie van de app op Huidkankerdag 2012. Hopelijk draagt dit ook bij aan meer huidcontroles en bewustwording.”

Het VUmc deed ook mij aan de happening. Tot de bezoekers behoorden Dina-Perla Marciano (‘die naam is het resultaat van Noord-Afrikaanse, Franse, Russische en Italiaanse roots’) en haar levens- en zakenpartner Max de Winter. “Het juiste gebouw, de afdeling en vervolgens de juiste receptie waren niet aangegeven op de uitnodiging. Samen met een hele stoet mensen liepen we te zoeken naar de balie”, aldus Marciano. “Ik ben, denk ik, de grootste zonzonbidder ter wereld. Maar dat moet je verantwoord doen, dat weet ik heus wel. Op mijn rug zat een merkwaardig vlekje dat ik graag wilde laten bekijken. De dermatoloog in opleiding die mij eerst ontving, meende dat het onschuldig was. De dermatoloog bevestigde dat vervolgens.”

“De ontvangst, de controle en de voorlichting verliepen allemaal uiterst ontspannen en prettig. Het is een prachtig idee om zo’n

dag te organiseren. Op die manier geven dermatologen ook iets terug aan de maatschappij en dat is, hoe dan ook, een vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen”.

De Winter is uit nuchter hout geslagen: “Ik dacht: ‘Als je toch gaat, dan gaan we samen’. Of we volgend jaar weer gaan? Ik denk het niet. Misschien over tien jaar; we zijn immers dertigers, nog jong dus. Maar we weten nu wel waar we op moeten letten. Als een moedervlek van gedaante verandert, gaat opzwellen of bloeden, dan is er iets mis.”

Lunch

Van een verbod op zonnebaden wil De Haas niet weten. “Dat werkt niet én is ook onzin. Zon is goed voor een mens, maar men moet er wel verstandig mee omgaan. Mensen moeten vooral genieten van het strand. Maar ga bij voorkeur ’s ochtends vroeg of aan het eind van de middag. Zorg dat je niet verbrandt én geniet binnen van de lunch, niet in de volle zon.”

In het project *Ken uw huid* onderzocht De Haas vorig jaar de kennis en het zongedrag van mensen: “Mensen weten heus wel van de risico’s, alleen gedragen ze zich daar niet naar. Mensen denken vaak: ‘Ach, dit overkomt alleen een ander’. Dat is dus niet zo. Huidkanker kan iedereen krijgen.”

Dina-Perla Marciano met partner Max de Winter.

